

Тягинська

територіальна громада та виклики
воєнного часу

Атлас умов та ресурсів

ТОВАРИСТВО
ДОСЛІДНИКІВ
УКРАЇНИ

ГЕОІНФОРМАЦІЙНИЙ
ПОРТАЛ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ГЕОЛОГІЯ ТА
ГЕОМОРФОЛОГІЯ

КЛІМАТ

ҐРУНТИ

ЛАНДШАФТИ ТА
РОСЛИННІСТЬ

ЕКОЛОГІЯ

ДЕМОГРАФІЯ

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

БЕЗПЕКА
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

ГОСПОДАРСЬКИЙ
РОЗВИТОК

ТУРИЗМ І КУЛЬТУРНА
СПАДЩИНА

МІСТОБУДІВНЕ
ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ

ТРАНСПОРТНА
ІНФРАСТРУКТУРА

НАСЛІДКИ ВІЙНИ ТА
ПОВОЄННА СТРАТЕГІЯ
РОЗВИТКУ

ГІС-портал
Херсонської
області

УДК 528.94:911(477.72-22) «362/364»(084.4)

T99

Рекомендовано до друку Вченою радою Херсонського
державного університету Міністерства освіти і науки
України (протокол № 10 від 24.02.2025 р.)

Рецензенти:

член-кореспондент НАН України, доктор біологічних наук, професор Олександр
ХОДОСОВЦЕВ

доктор географічних наук, професор Микола БАРАНОВСЬКИЙ

кандидат географічних наук, Віктор ЧЕХНІЙ

Експерт від Тягинської територіальної громади:

Ганна КУЛІНІЧ, спеціаліст I категорії Тягинської сільської ради

T99

**Тягинська територіальна громада та виклики воєнного часу: атлас умов та
ресурсів** / Товариство дослідників України; заг. ред. П. Остапенко,
Д. Мальчикова; авт. кол.: П. Остапенко, Д. Мальчикова, І. Пилипенко та ін. – Київ;
Херсон; Тягинка, 2025. – 38 с.

ISBN 978-617-8670-09-2

Атлас умов та ресурсів довоєнного розвитку і повоєнної відбудови Тягинської територіальної громади Херсонської області - частина глобального проєкту Товариства дослідників України із створення та підтримки геоінформаційної системи для цілого регіону, що базується на географічному підході до створення ГІС-систем. Це картографічне навчальне видання, що характеризує умови і ресурси розвитку громади у мирний час і наслідки широкомасштабного воєнного вторгнення російської армії. Атлас містить картографічні і аналітичні матеріали за трьома розділами «Природні умови та ресурси довоєнного розвитку і повоєнної відбудови», «Соціальна сфера та демографічний потенціал територіальної громади», «Економічний розвиток громади, інфраструктура відбудови та розвитку».

Призначений для здобувачів освіти, викладачів, науковців, мешканців громади, представників органів місцевого самоврядування і всіх тих, хто цікавиться місцевим розвитком.

УДК 528.94:911(477.72-22) «362/364»(084.4)

ISBN 978-617-8670-09-2

©Товариство дослідників України, 2025

©ХДУ, 2025

©П. Остапенко, Д. Мальчикова, 2025

©Колектив авторів, 2025

Авторський колектив

Павло Остапенко – кандидат географічних наук, керівник проекту, автор ідеї;

Дар'я Мальчикова – докторка географічних наук, професорка, аналітка розділу "Наслідки війни і повоєнна стратегія розвитку";

Ігор Пилипенко – доктор географічних наук, професор, аналітик розділів "Демографія довоєнного часу", "Вплив війни на демографічний потенціал".

Олександр Бончковський – PhD з географії, автор розділів: "Геоморфологічна карта", "Фізична карта", "Клімат", картограф розділів: "Соціальний захист", "Культура", "Спорт", "Центри безпеки та пожежно-рятувальні частини", "Містобудівне освоєння території", "Культурна спадщина", картограф розділів "Агропромисловий комплекс",

Володимир Швайко – автор розділів: "Ґрунти", "Ландшафти та рослинність", "Природно-заповідний фонд", "Екологічна мережа", "Військові ландшафти сучасності";

Андрій Бончковський – PhD з географії, автор розділів: "Геологічна будова і корисні копалини", "Екологічні проблеми";

Станіслав Остапенко – PhD з географії, картограф розділів: "Вплив війни на демографічний потенціал", "Промисловість", "Мережа автомобільних доріг", "Наслідки війни і повоєнна стратегія розвитку";

Роман Перхалюк – картограф розділів: "Демографічний потенціал", "Соціальна сфера: освіта, медицина, соціальний захист, культура, спорт", «Культурна спадщина і туристична діяльність мирного часу»;

Яна Мілевська – аналітка розділів: "Промисловість", "Агропромисловий комплекс", "Соціальна сфера: освіта, медицина, соціальний захист, культура, спорт", "Центри безпеки та пожежно-рятувальні частини", "Мережа автомобільних доріг", "Туристичні місця та маршрути";

Олена Денисенко – кандидатка географічних наук, аналітка розділів: "Генеральні плани населених пунктів", "Містобудівне освоєння території";

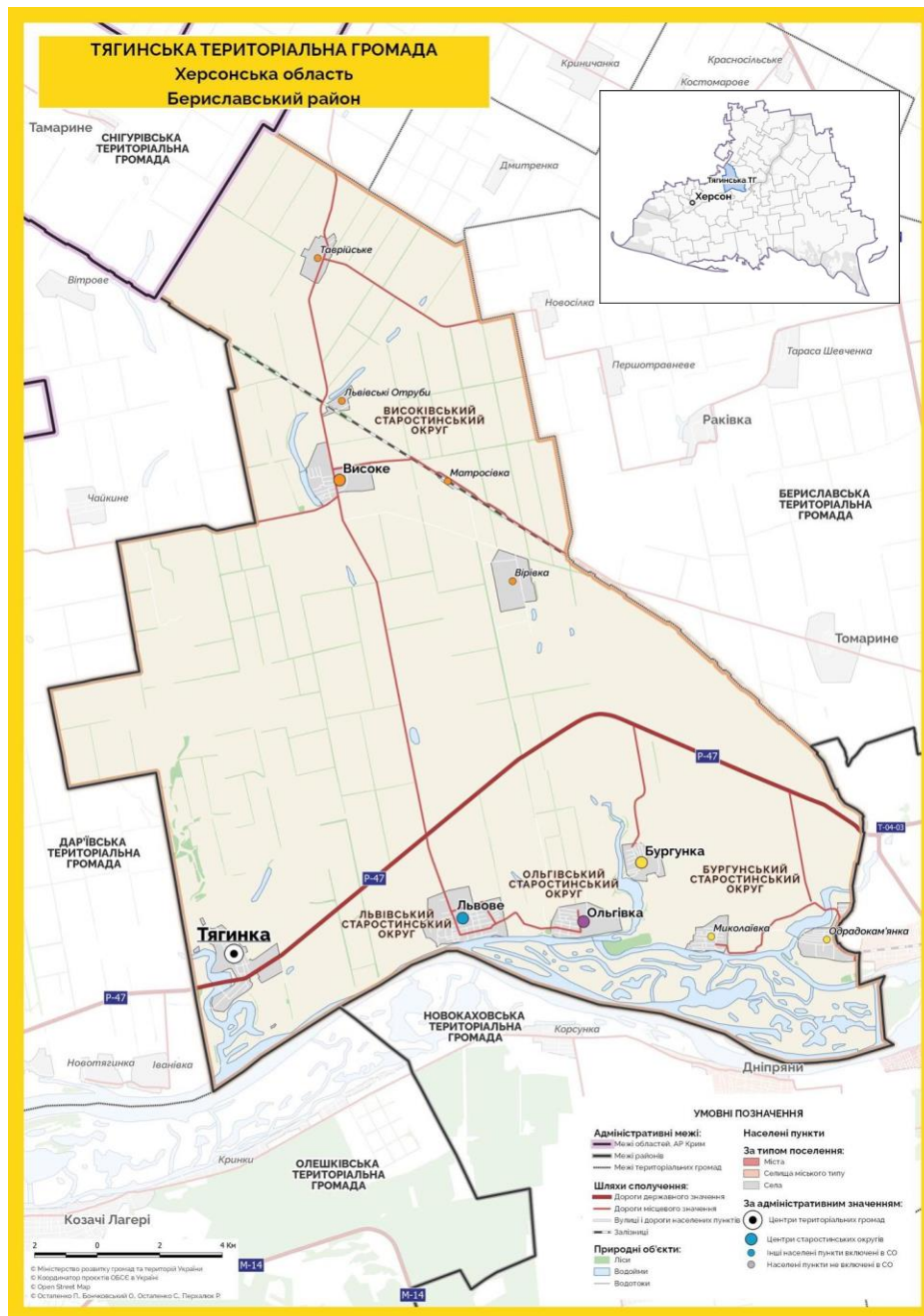
Дар'я Остапенко – дизайнерка проекту.

ГЕОІНФОРМАЦІЙНИЙ
ПОРТАЛ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Зміст

Карта територіальної громади.....	5
Загальна характеристика територіальної громади.....	6
Розділ І. Природні умови та ресурси довоєнного розвитку і повоєнної відбудови	
ГЕОЛОГІЯ.....	7
ГЕОМОРФОЛОГІЯ	8
КЛІМАТИЧНІ УМОВИ	10
ҐРУНТИ	11
ЛАНДШАФТИ ТА РОСЛИННІСТЬ	13
ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН: 2021 рік	14
Розділ ІІ. Соціальна сфера та демографічний потенціал тергромади	
ДЕМОГРАФІЯ ДОВОЄННОГО ЧАСУ	17
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ	19
СОЦІАЛЬНА СФЕРА: 2021 рік	21
ІНФРАСТРУКТУРА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: 2021 рік	23
Розділ ІІІ. Економічний розвиток громади, інфраструктура відбудови та розвитку	
ГОСПОДАРСЬКИЙ РОЗВИТОК У МИРНИЙ ЧАС	24
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА І ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МИРНОГО ЧАСУ	26
ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА: 2021 РІК	28
МІСТОБУДІВНЕ ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ: 2021 РІК.....	30
НАСЛІДКИ ВІЙНИ І ПОВОЄННА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ	32

Загальні умовні позначення до карт в атласі

- Межі областей, АР Крим
- Межі територіальних громад
- Тип населених пунктів:**
 - Міста
 - Селища
 - Села
- Шляхи сполучення:**
 - Дороги державного значення
 - Дороги місцевого значення
 - Вулиці і дороги населених пунктів
 - Залізниця

Назви старостинських округів, населених пунктів на картосхемах в атласі вказані станом на 2021 рік.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ (2021)

Назва тергромади	Тягинська
Тип тергромади	сільська територіальна громада
Область	Херсонська
Район	Бериславський
Площа (кв. км)	424,3
Кількість старостинських округів	5
Кількість міст	0
Кількість селищ	0
Кількість сіл	11
Населення (2021, тис. осіб)	9,968
Кількість ВПО (01.01.2024)	186
Кількість населення в т.ч. із ВПО (01.01.2024)	1 371
Густота населення тергромади (осіб/кв.км)	22,6
Середній приріст населення 2001-2021 (%)	-24,8
Населення працездатного віку (осіб, станом на 01.01.2022)	5655
Населення старше працездатного віку (осіб, станом на 01.01.2022)	2194
Населення молодше працездатного віку (осіб, станом на 01.01.2022)	1758
Бюджет тергромади (2021, загальний фонд без урахування міжбюджетних трансфертів, млн. грн)	43,91
Індекс податкоспроможності тергромади	0,21
Базова дотація тергромади (тис. грн.)	10 592,20
Реверсна дотація тергромади (тис. грн.)	0
Кількість ЦНАП в тергромаді	1

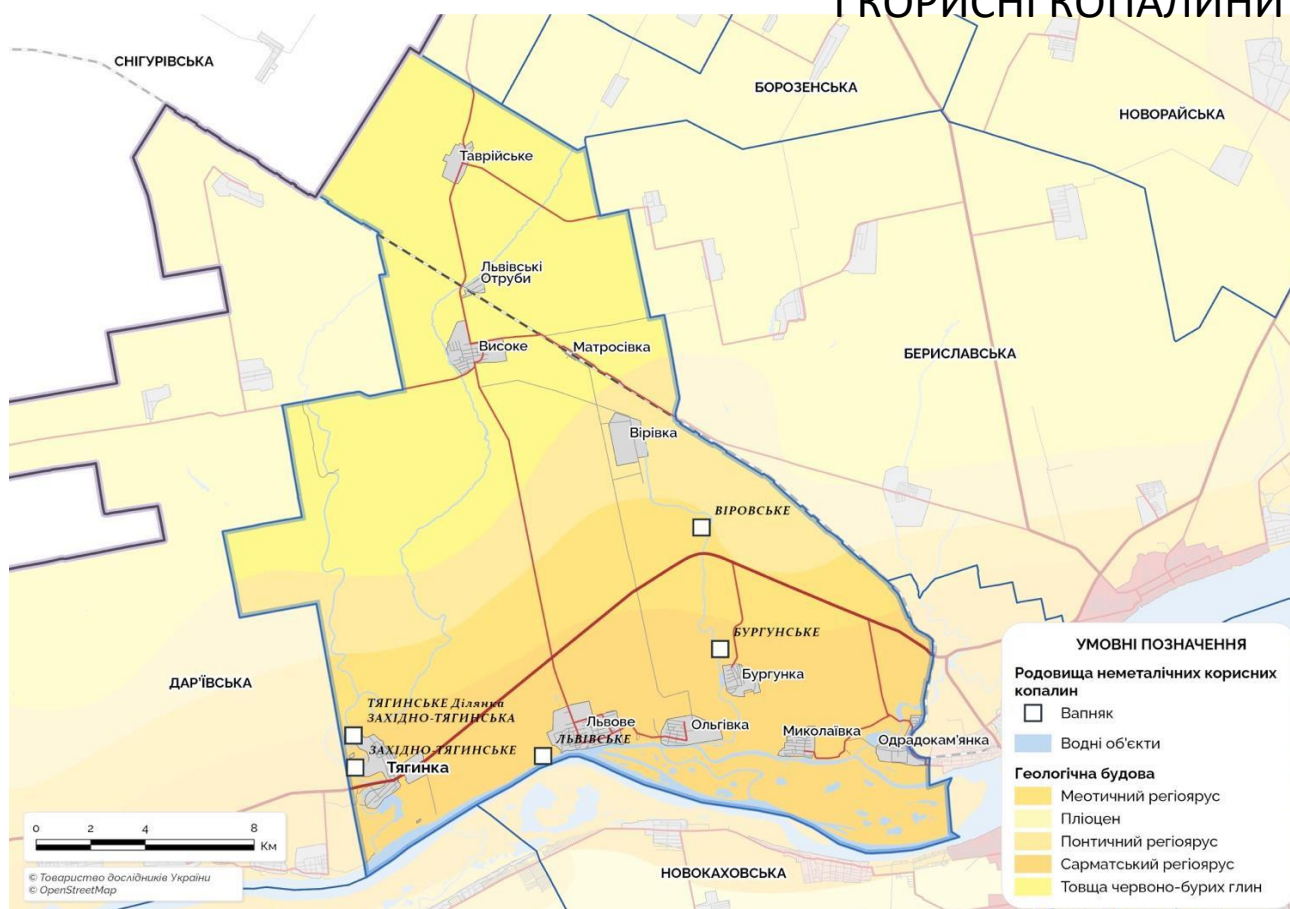
ГЕОЛОГІЯ

Тягинська територіальна громада

Загальна кількість родовищ в межах територіальних громад	5
Родовища горючих корисних копалин	Відсутні
Родовища неметалічних корисних копалин	Вапняк (Віровське, Бургунське, Львівське, Тягинське та Західно-Тягинське)
Родовища підземних вод	Води питні і технічні (родовища Херсонське (9 ділянок), Теплоенергівське (2 ділянки) та Херсонський річпорт (1 ділянка))
Коротка характеристика мінерально-сировинних ресурсів в територіальних	У межах територіальної громади знаходяться п'ять родовищ вапняків (Віровське, Бургунське, Львівське, Тягинське та Західно-Тягинське), з них станом на 2021 рік Віровське, Бургунське, Львівське та Тягинське родовища вапняків не розробляються

ГЕОЛОГІЧНА БУДОВА І КОРИСНІ КОПАЛИНИ

Тягинська територіальна громада

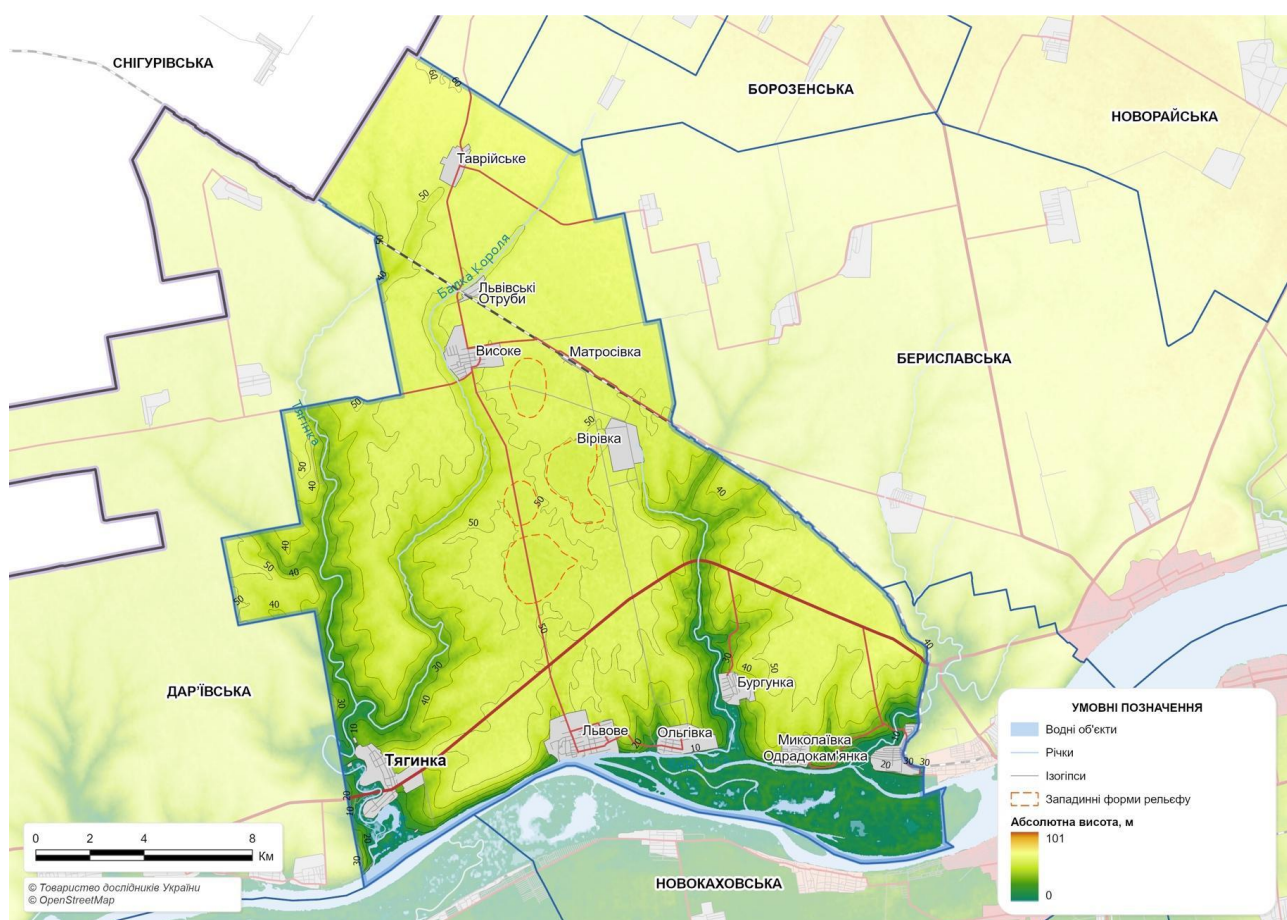
Середня висота, м	41,4
Мінімальна висота, м	0
Максимальна висота, м	62
Амплітуда висот, м	62
Пласка території (%)	84,85
Дуже пологі схили (%)	13,00
Плогі схили (%)	1,61
Слабко спадисті схили (%)	0,47
Спадисті схили (10%)	0,08
Сильно спадисті схили (%)	0,00
Середній показник вертикального розчленування (м/км.кв)	16,6
Середній показник крутизни схилів (°)	0,93
Середній показник горизонтального розчленування (км /км.кв)	0,75
Геоморфологічна карта (коротка характеристика у розрізі тергромад)	Основна частина громади (92% площі громади) знаходиться у межах Буго-Дніпровської лесової рівнини, що в генетичному відношенні являє собою пластово-денудаційну субгоризонтальну плоску рівнину на неогенових відкладах. Південна частина громади (8% площі громади) знаходиться у межах Нижньодніпровської терасово-дельтової рівнини, що в генетичному відношенні являє собою плоску флювіально-дельтову рівнину (Дніпровські плавні). На пласких високих вододілах між балками Златова і Тягинка розвинений западинний рельєф, представлений подами і подоподібними зниженнями сумарною площею 1276 га (3% площі громади). Рельєф громади яружно-балковий - густа та розгалужена мережа глибоких (до 40-50 м) балок, які впадають у Дніпро. У балці Тягинка протікає пересихаюча річка.
Гіпсометрична карта (коротка характеристика у розрізі тергромад)	Середня висота у межах громади: 41,4 м. Максимальна висота: 62 м (сх. околиця с. Львова). Мінімальна висота: 0 м (уріз води р. Дніпро). Амплітуда висот: 62 м

Карта схилів (коротка характеристика у розрізі тергромад)

Територія громади характеризується переважно пласким рельєфом: 84,9% площі громади - це пласкі поверхні, інші 15,1% - це схили. Найбільші площі зайняті дуже пологими схилами (1-3°) - 13,0%; менше пологими (3-5°) - 1,6% та слабкоспадистими (5-7°) схилами - 0,5%. Спадисті та сильноспадисті схили (крутизною понад 7°) зустрічаються в річковій долині Дніпра і в яружно-балковій мережі.

Тягинська територіальна громада

ФІЗИЧНА КАРТА

КЛІМАТИЧНІ УМОВИ

Тягинська територіальна громада

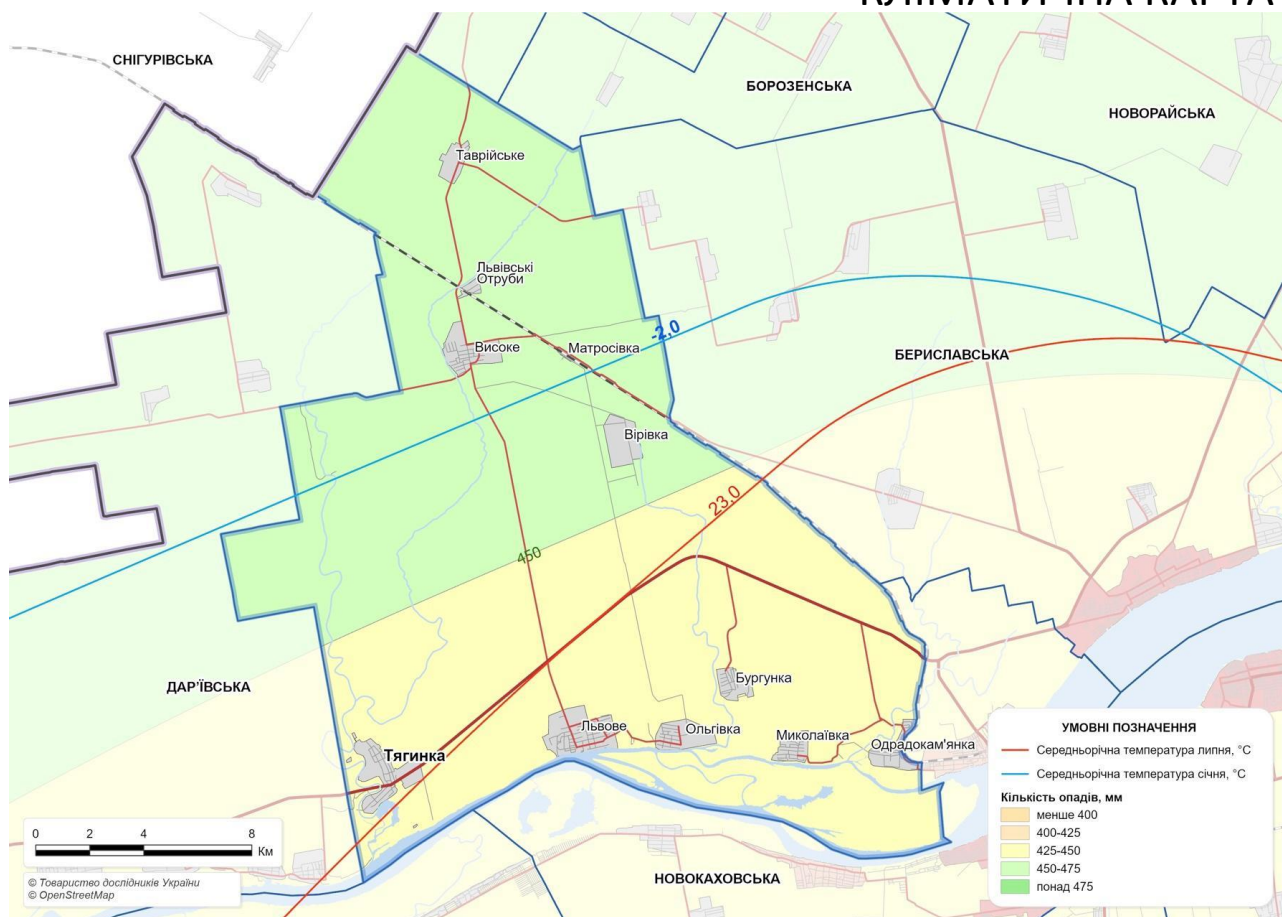
ГІС-портал
Херсонської
області

Коротка характеристика кліматичних умов тергромади

Середньорічна температура: +10,2...10,5°C. Середня температура січня: -1,8...-2,1°C. Середня температура липня: +22,8...23,2°C. Середньорічна кількість опадів: 440-460 мм. Тергромада знаходиться у дуже посушливій, помірно жаркій агрокліматичній зоні з м'якою зимою

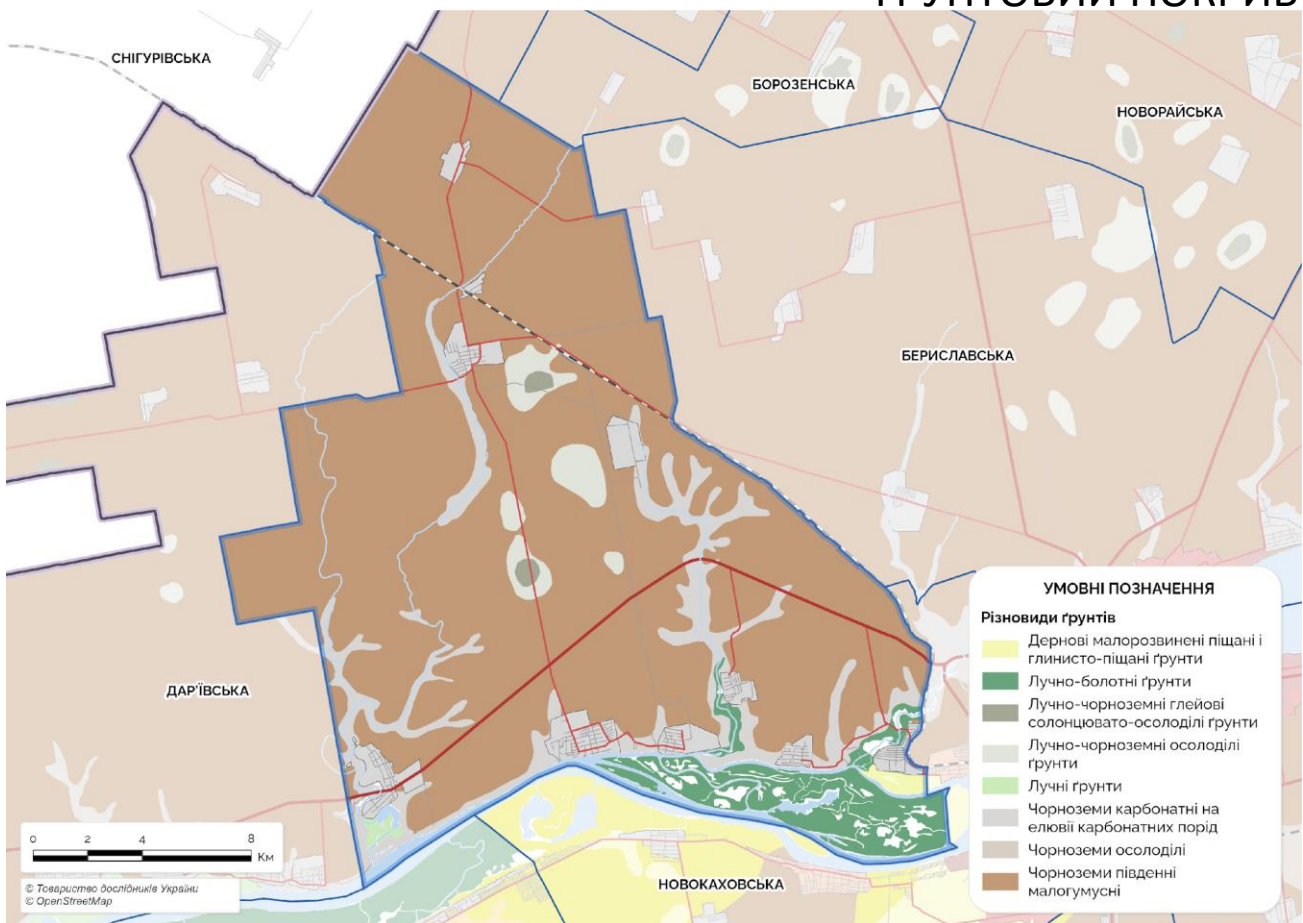
Тягинська територіальна громада КЛІМАТИЧНА КАРТА

Коротка характеристика рослинного покриву тергромади	Рослинний покрив територіальної громади представлений: агрофітоценозами на місці різнотравно-типчаково-ковилових степів та остепнених луків степових подів (311,53 кв.км.; 73,38% площі громади); типчаково-ковиловими сухими степами з переважанням ковили української та ковили Лесінга за участю стоколоса прибережного, шавлії пониклої та ін. (41,86 кв.км.; 9,86% площі громади); байрачними дубовими та дубово-ясеновими заплавами широколистяними лісами з домішкою клена польового, в'яза листуватого та степових видів (жовта акація кущова, терен, залізник бульбистий та ін.) (20,39 кв.км.; 4,8% площі громади); ползахисними лісосмугами з робінією псевдоакацією, дубом звичайним, ясенем пенсильванським, кленами ясенolistим і гостролистим та ін. (11,32 кв.км.; 2,67% площі громади); болотистими луками тривало залитих заплав (плавні) - очеретяні, рогазові (рогіз вузьколистий), комишеві (куга озерна), осокові (осока гостра) в поєднанні із заростями верб (верба біла), тополь (осокір) і різнотравно-злаковими луками (пирій повзучий, очеретник звичайний, мітлиця велетенська, зубровник звичайний, плакун прутяний, вероніка довголиста, деревій хрящуватий та ін.) (11,03 кв.км.; 2,6% площі громади)
Коротка характеристика ґрунтового покриву тергромади	Ґрунтовий покрив територіальної громади представлений: чорноземами південними малогумусними (330,5 кв. км.; 77,84% площі громади), чорноземами карбонатними на елювії карбонатних порід (44,2 кв. км.; 10,4% площі громади), лучно-болотними ґрунтами (20,6 кв. км.; 4,84% площі громади), лучно-чорноземними осолоділими ґрунтами (9,5 кв. км.; 2,25% площі громади), лучно-чорноземними глейовими солонцювато-осолоділими ґрунтами (1,4 кв. км.; 0,33% площі громади), дерновими малорозвиненими піщаними і глинисто-піщаними ґрунтами (1,4 кв. км.; 0,34% площі громади), лучними ґрунтами (0,8 кв. км.; 0,18% площі громади)

Тягинська територіальна громада

ҐРУНТОВИЙ ПОКРИВ

ЛАНДШАФТИ ТА РОСЛИННІСТЬ

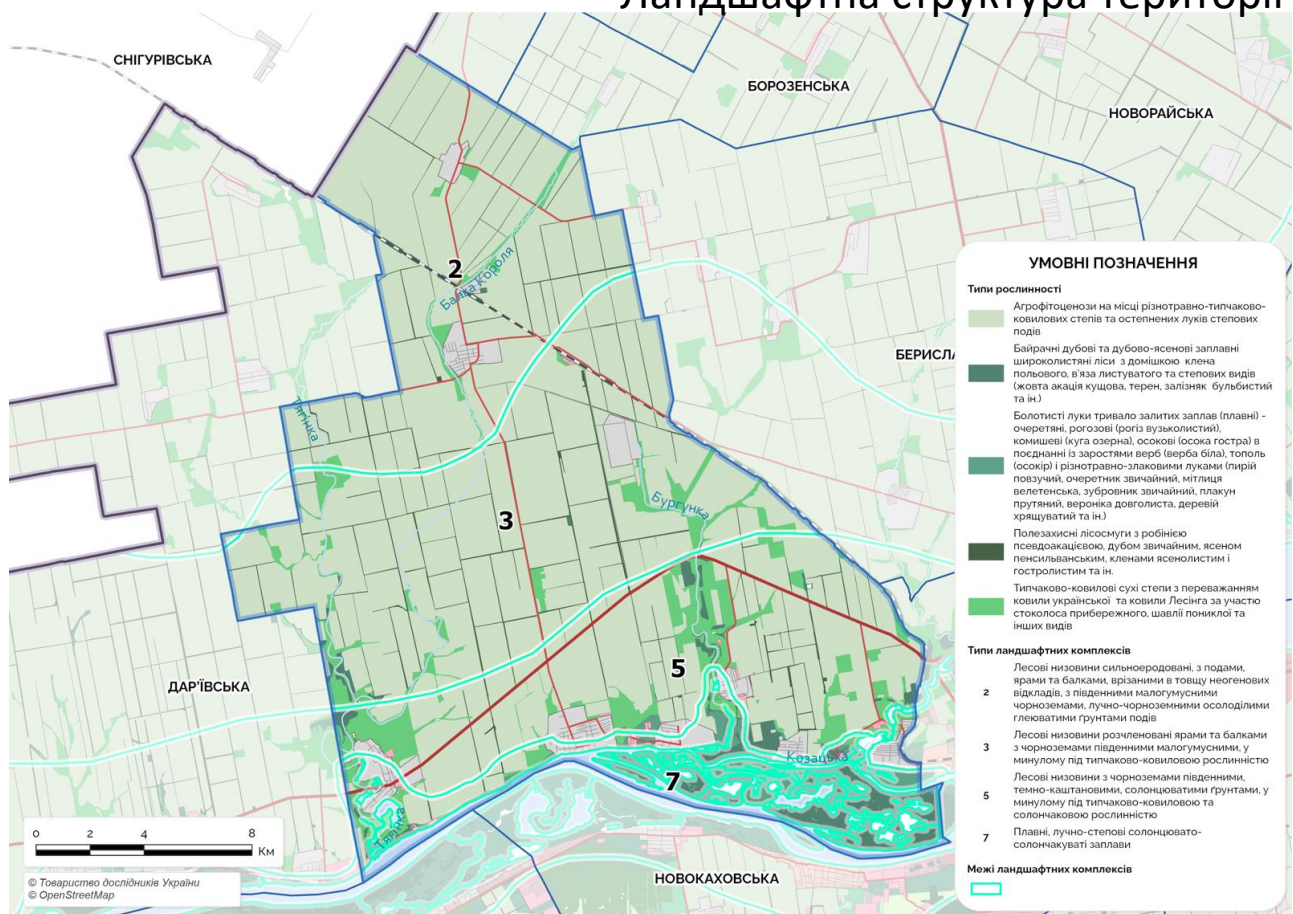
Тягинська
територіальна громада

Коротка характеристика ландшафтної структури тергромади

Ландшафтна структура території громади представлена: лесовими низовинами розчленованими ярами та балками з чорноземами південними малогумусними, у минулому під типчаково-ковиловою рослинністю (150,14 кв. км.; 35,36% площі громади), лесовими низовинами сильноеродованими, з подами, ярами та балками, врізаними в товщу неогенових відкладів, з південними малогумусними чорноземами, лучно-чорноземними осолоділими глеюватими ґрунтами подів (109,53 кв. км.; 25,80% площі громади), лесовими низовинами з чорноземами південними, темно-каштановими, солонцюватими ґрунтами, у минулому під типчаково-ковиловою та солончаковою рослинністю (108,63 кв. км.; 25,58% площі громади), плавними, лучно-степовими солонцювато-солончакуватими заплавами (40,12 кв. км.; 9,45% площі громади)

Ландшафтна структура території

Тягинська територіальна громада

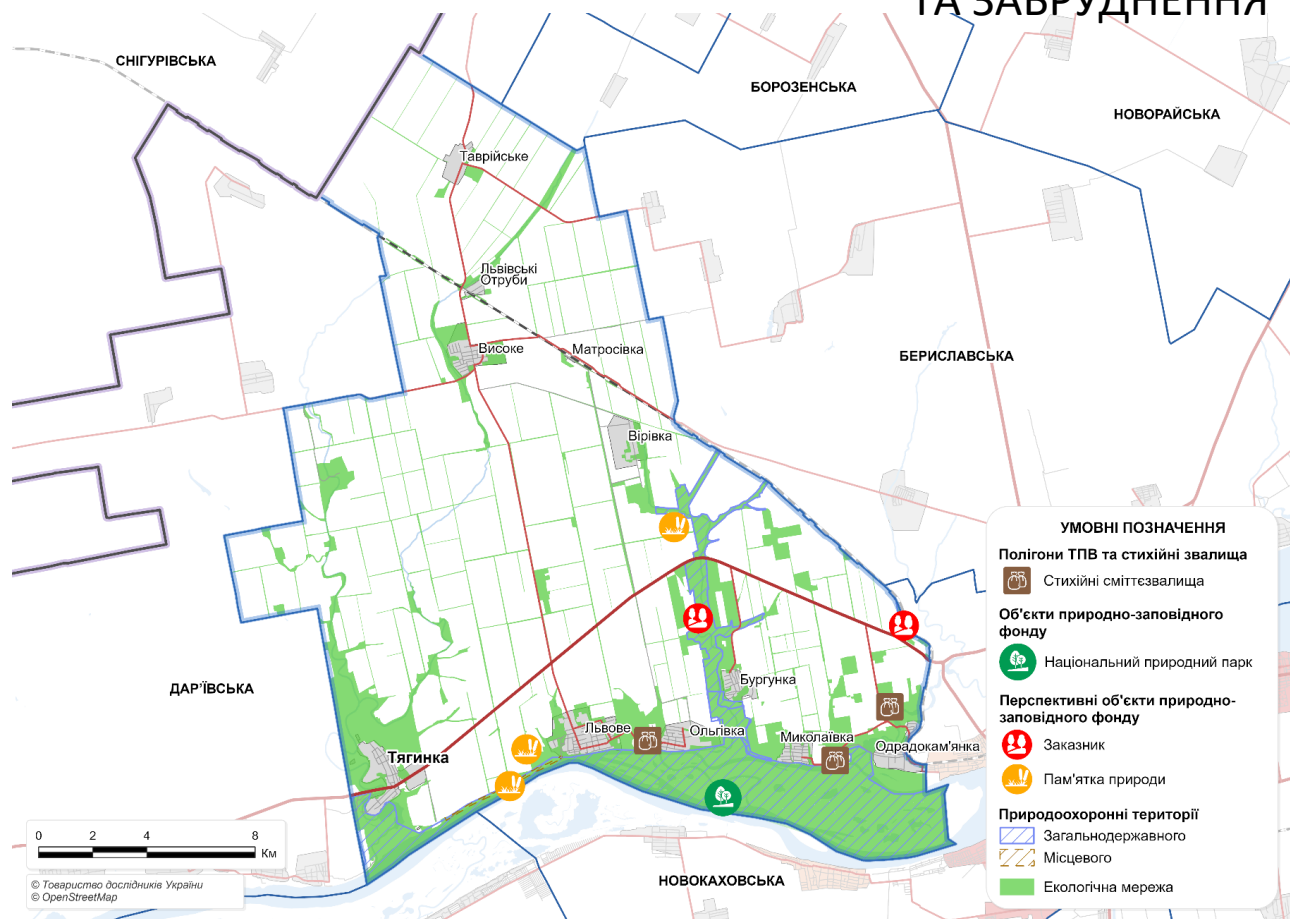
Коротка характеристика об'єктів природно-заповідного фонду	Мережа об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення на території громади представлена: національним природним парком "Нижньодніпровський" (3909,7 га; 9,21% площі громади)
Коротка характеристика перспективних об'єктів природно-заповідного фонду	Мережа перспективних об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення на території громади представлена: ботанічним заказником «Шилова балка», ландшафтним заказником «Бургунська балка». Мережа перспективних об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення на території громади представлена: ботанічною пам'яткою природи «Курган - могила Велика», ботанічною пам'яткою природи «Курган біля села Львове», геологічною пам'яткою природи «Відслонення відкладів міоцену біля села Львове» (Джерело: Мойсієнко І. І., Ходосовцев О. Є., Пилипенко І. О., Бойко М. Ф., Мальчикова Д. С., Клименко В. М., Пономарьова А. А., Захарова М. Я., Дармостук В. В. Перспективні заповідні об'єкти Херсонської області. Херсон: Видавничий Дім «Гельветика», 2020. 166 с. DOI: 10.32782/978-966-992-049-2/1-166).
Коротка характеристика екомережі	Загальна площа екомережі тергромади становить 100,28 кв. км. (23,63% від загальної площі території громади). Екологічна мережа в межах територіальної громади представлена наступними типами наземного покриву: лучно-степовими територіями (52,73 кв. км.; 52,58% площі екомережі); лісові території становлять (20,35 кв. км.; 20,29% площі екомережі), території охоплені полезахисними лісосмугами займають (11,32 кв. км.; 11,29% площі екомережі); внутрішні води (15,88 кв. км.; 15,84% площі екомережі). Екологічна мережа в межах територіальної громади представлена наступними типами рослинного покриву: типчаково-ковиловими сухими степами з переважанням ковили української та ковили Лесінга за участю стоколоса прибережного, шавлії пониклої та ін. (41,86 кв. км.; 41,74% площі екомережі); байрачними дубовими та дубово-ясеновими заплавами широколистяними лісами з домішкою клена польового, в'яза листуватого та степових видів (жовта акація кущова, терен, залізник бульбистий та

	ін.) (20,39 кв. км.; 20,33% площі екомережі); полезахисними лісосмугами з робінією псевдоакацією, дубом звичайним, ясенем пенсильванським, кленами ясенolistим і гостролистим та ін. (11,32 кв. км.; 11,29% площі екомережі); болотистими луками тривало залитих заплав (плавні) - очеретяні, роогозові (рогіз вузьколистий), комишеві (куга озерна), осокові (осока гостра) в поєднанні із заростями верб (верба біла), тополь (осокір) і різнотравно-злаковими луками (пирій повзучий, очеретник звичайний, мітлиця велетенська, зубровник звичайний, плакун прутяний, вероніка довголиста, деревій хрящуватий та ін.) (11,03 кв. км.; 11% площі екомережі). Ландшафтна структура екологічної мережі тергромади представлена: лесовими низовинами розчленованими ярами та балками з чорноземами південними малогумусними, у минулому під типчаково-ковиловою рослинністю (18,19 кв. км.; 18,14% площі громади), лесовими низовинами сильноеродованими, з подами, ярами та балками, врізаними в товщу неогенових відкладів, з південними малогумусними чорноземами, лучно- чорноземними осолоділими глеюватими ґрунтами подів (9,07 кв. км.; 9,04% площі громади), лесовими низовинами з чорноземами південними, темно- каштановими, солонцюватими ґрунтами, у минулому під типчаково-ковиловою та солончаковою рослинністю (25,88 кв. км.; 25,81% площі громади), плавними, лучно-степовими солонцювато- солончакуватими заплавами (31,37 кв. км.; 31,28% площі громади).
Коротка характеристика сайтів (об'єктів) Смарагдової мережі тергромади	Смарагдова мережа на території громади представлена наступними сайтами (об'єктами): "Нижній Дніпро" (3305,29 га; 7,79% площі громади)
Коротка характеристика екологічного стану, лісових та земельних ресурсів	За період з 2000 по 2020 роки втрата лісових насаджень в громаді складає 17.2 га. В межах громади відомо три стихійних сміттєзвалища. У територіальній громаді переважають помірно еродовані ґрунти (98% площі громади)
Оцінка стану забруднення навколишнього середовища у межах територіальних громад	Відсутня інформація про підприємства забруднювачі у територіальній громаді

Тягинська територіальна громада

ЕКОЛОГІЧНА МЕРЕЖА

ТА ЗАБРУДНЕННЯ

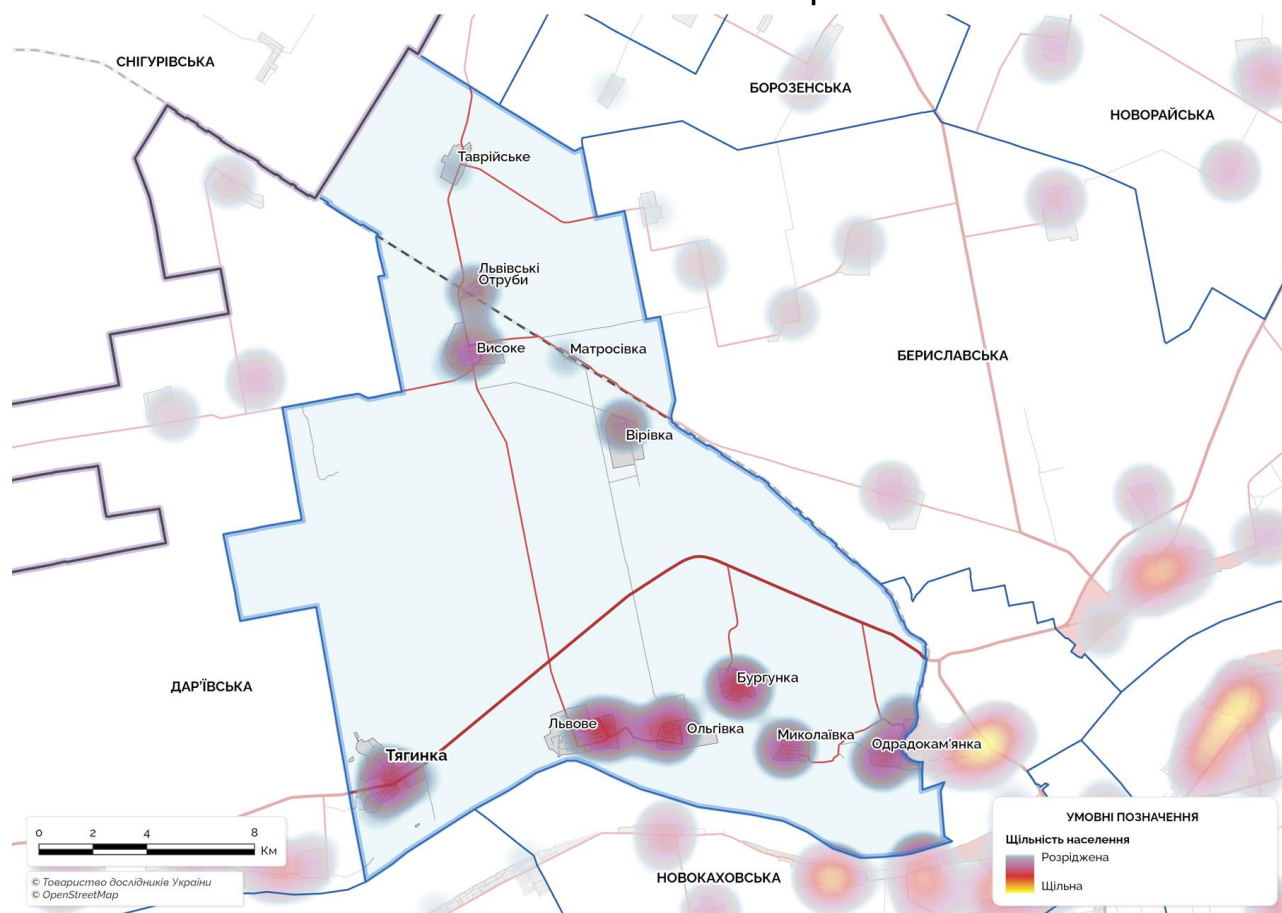

Тягинська територіальна громада

Коротка характеристика демографічного потенціалу	Чисельність населення Тягинської територіальної громади на 1 січня 2022 року складало 9607 осіб, які проживали в 11 населених пунктах. В адміністративному центрі, в селі Тягинка, мешкало 16,8% населення громади, а перших трьох за людністю поселеннях (Львові, Одрадокам'янка і Тягинка) проживало 56,3% населення громади. В цілому, чисельність населення територіальної громади складала 10,2% населення Бериславського району та 0,96% населення Херсонської області на відповідний період. Густота населення складала на початок 2022 року 23 особи на квадратний км, щільність населених пунктів складала 2,6 на 100 км². Середня відстань між населеними пунктами – 6,2 км, середня людність населеного пункту складала 873 осіб. Частка осіб старша працездатного віку складає 22,42%, що відносить громаду до групи територіальних одиниць з низькою часткою осіб пенсійного віку відносно середньообласного параметру. Навантаження цієї віковою групою на осіб працездатного віку сягає 364 осіб на 1000 осіб працездатного віку, що є нижчим за середній показник. Частка молодшої групи складає 19% населення, що відносить громаду до групи територіальних одиниць з показником, нижчим за середній. Діти формують високе демографічне навантаження на рівні 306 на 1000 осіб працездатного віку. Загальне демографічне навантаження є середнім по Херсонській області і складає 670 осіб на 1000 осіб працездатного віку
Етнічна структура та національні артефакти в тергромаді	В межах тергромади не виділяються етнічні громади

Тягинська територіальна громада

ЩІЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Тягинська територіальна громада

Вплив війни на демографічний потенціал тергромади

Повномасштабне вторгнення та інтенсивність бойових дій на території Тягинської громади викликали катастрофічне скорочення населення. Загальне зменшення склало майже 72% на 1 квітня 2023 року (від чисельності населення на 1 січня 2022 року). Найбільші показники скорочення були зафіксовані в селах: Таврійське - 81%, Ольгівка - 85%, Миколаївка – 84%. Менші за середні показники громади скорочення населення в селі Високе - 44%.

Придніпровське географічне положення громади, характер та інтенсивність бойових дій викликали сильне скорочення чисельності населення. Так, з 1 квітня 2023 по 1 січня 2025 року населення скоротилося на 1884 особи або ще на 18.9% (від чисельності на початок 2022 року). Загальна чисельність населення на 1 січня 2025 знизилася до 850 осіб. Це складає лише 8,5% від числа мешканців на 1 січня 2022 року. Відносно високі темпи зростання чисельності населення за обраний період демонструє лише село Високе (+6,4%).

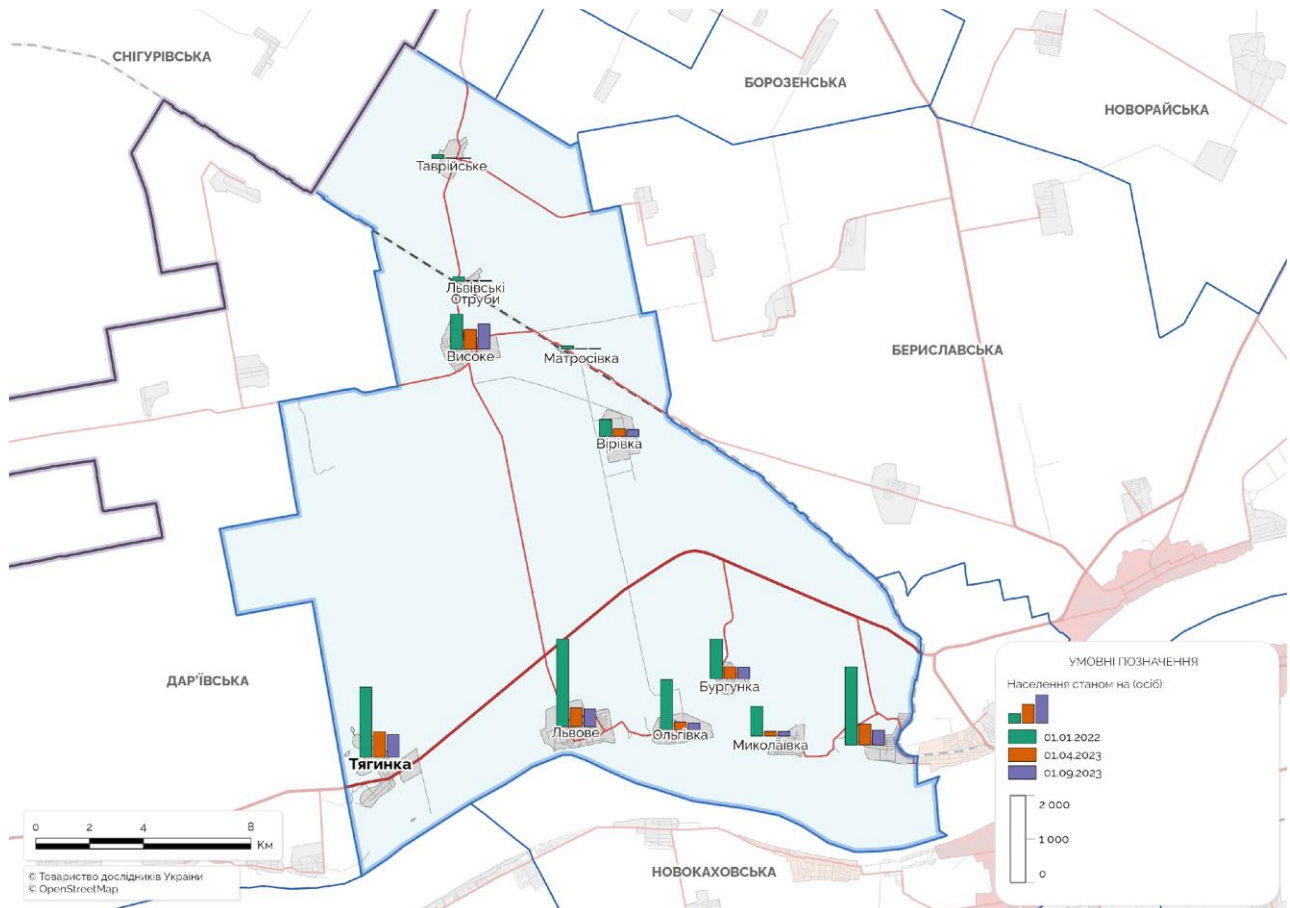
Катастрофічно знизилась чисельність населення в таких селах: Тягинка (залишилося менше 0,5% від чисельності станом на початок 2022 року), Бургунка (залишилося 2,24%), Львове (залишилося 2,34%), Одрадокам'янка (всього 1,5%). Повністю знелюдніли села Миколаївка (658 осіб на 1 січня 2022 року) та Ольгівка (1043 особи на 1 січня 2022 року).

Як і для більшості звільнених громад, негативним аспектом залишається деформована вікова структура населення. Частка пенсіонерів перевищує 37% населення. Наявні діти до 15 років складають лише 8,4% населення громади, що підкреслює критичність демографічної ситуації.

На 1 січня 2025 року густота населення складає біля 2 осіб на км², щільність населених пунктів складала 2,6 на 100 км². Середня відстань між населеними пунктами – 6,2 км, середня людність населеного пункту складала 94 особи.

Тягинська територіальна громада

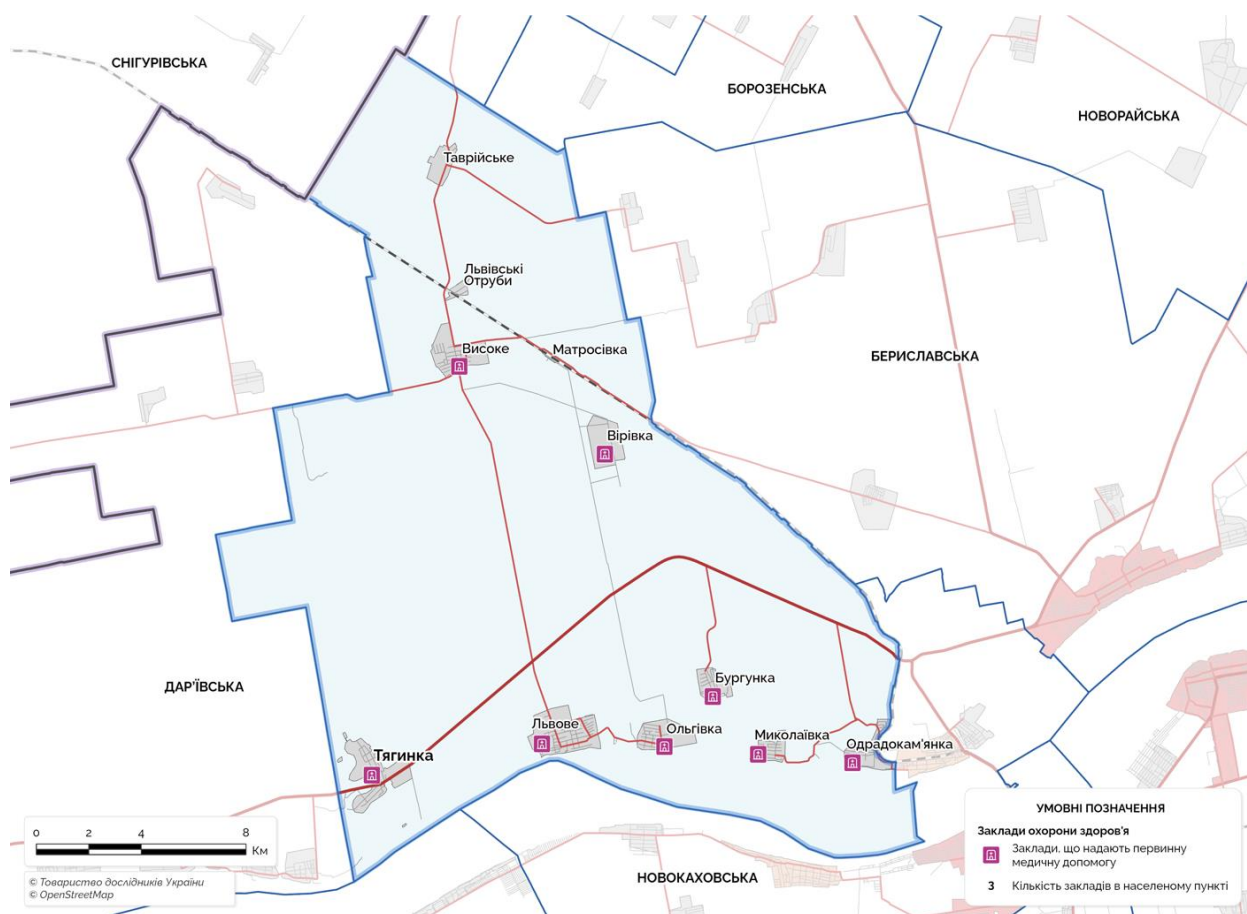
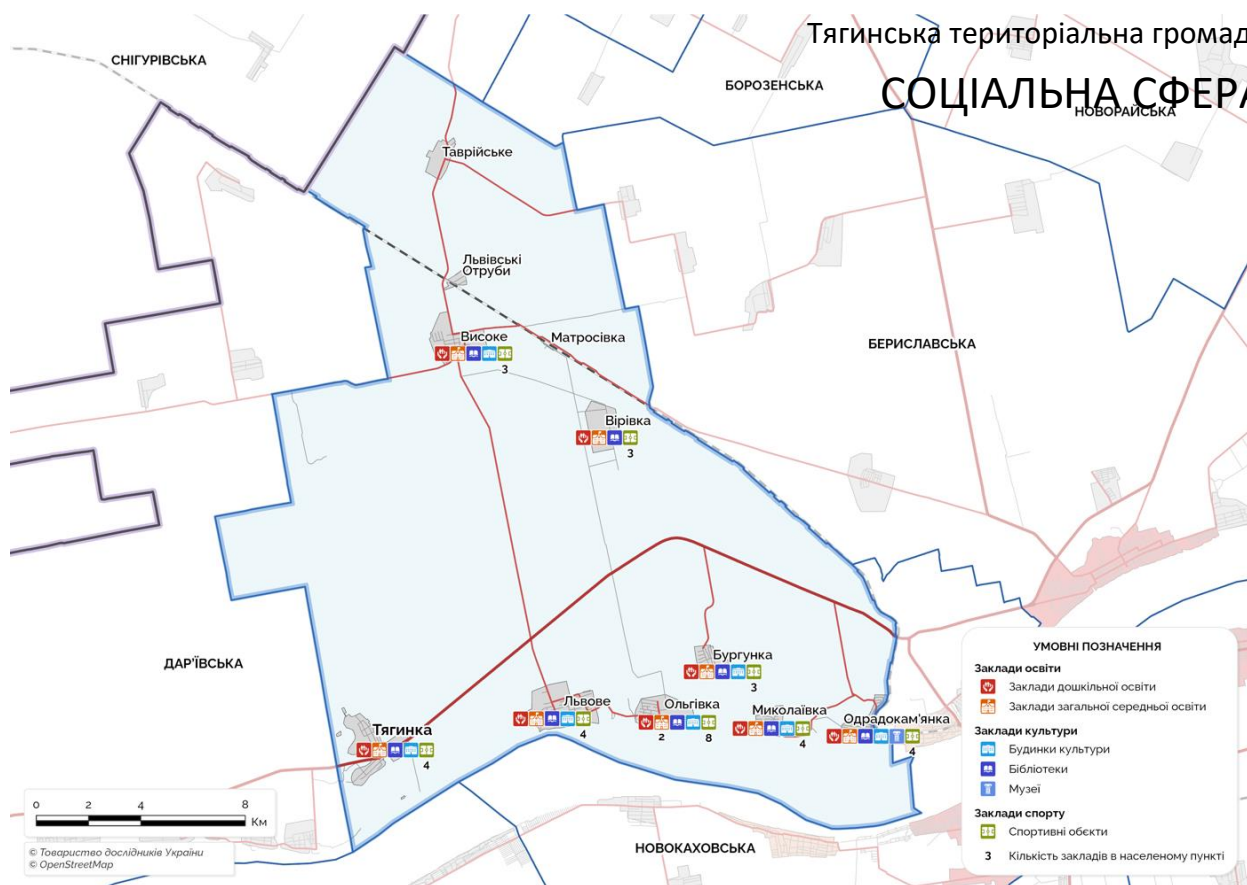
ЗМІНА ДЕМОГРАФІЧНОЇ СТРУКТУРИ НАСЕЛЕННЯ (2022-2023 рр.)

Тягинська територіальна громада

Коротка характеристика закладів освіти	Мережа закладів освіти представлена 8 ДНЗ, 9 ЗЗСО. Сім ЗЗСО I-III рівня акредитації, один - I-II рівня акредитації і один I рівня акредитації. У найбільшому закладі навчається 223 учнів, у найменшому - 15. У ЗЗСО навчається 1202 учні та працює 135 педагогів. Середня наповненість класів у громаді - 13,7 учнів на клас (середній рівень наповнюваності) і змінюється від 20,2 до 7,5 за окремими закладами. Навантаження на одного вчителя у громаді складає 8,3 учнів і змінюється від 12 до 5 учнів на одного вчителя
Медична сфера	Медична сфера територіальної громади складається із 6 закладів первинної медичної допомоги, в тому числі 5 закладів ПМД зареєстровано в системі ehealth. Послуги первинної медичної допомоги надають 5 лікарів, із якими укладено 5974 декларації, що становить 60,22 % від загальної кількості населення територіальної громади
Коротка характеристика сфери соцзахисту	У громаді відсутні установи та заклади соціального захисту. Робота із соціального захисту реалізується у громаді через відділи Виконавчого комітету. Розбудова стійкої мережі установ та закладів соціального захисту, та підключення партнерів приватних комерційних та громадських організацій до системи соціального обслуговування населення є одним з ключових завдань у громаді на найближчий період її розвитку. Обмежуючим фактором щодо його реалізації є брак фінансових ресурсів місцевого бюджету. З 2021 року розпочав свою роботу Тягинський КЗ ТС "Територіальний центр ", який надає соціальні послуги
Коротка характеристика сфери культури	Територіальна громада характеризується вкрай низьким навантаженням користувачів на заклади культури. У громаді 7 клубних закладів, 8 публічних бібліотек, 1 музей. Це обмежує перспективу комерціалізації частини послуг, які надають у сфері культури та, відповідно підвищує навантаження на місцевий бюджет. Є гостра необхідність оптимізувати мережу закладів культури
Коротка характеристика спортивної сфери	Спортивна інфраструктура громади за своєю структурою дуже спрощена. Її складають 33 об'єкти - 6 футбольних полів, 9 спортивних зал та 18 спортивних майданчиків

СОЦІАЛЬНА СФЕРА

ІНФРАСТРУКТУРА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: 2021 рік

Тягинська територіальна громада

Коротка характеристика пожежної безпеки в тергромаді	В межах територіальної громади знаходиться одна місцева пожежно-рятувальна частина. Загалом 8 із 11 населених пунктів тергромади знаходяться в межах 20 хвилинної доступності до пожежно-рятувальних частин (ПРЧ), лише 38,2% населення тергромади проживає поза зоною доступності 20 хвилин до ПРЧ
Загальний рівень техногенної безпеки тергромади	Середній рівень організації реагування на надзвичайні ситуації при вище середньому потенціалі виникнення техногенної небезпеки в тергромаді. Тергромада потребує збільшення кількості сил реагування на надзвичайні ситуації
Коротка характеристика техногенної безпеки в тергромаді	В межах територіальної громади розміщена одна державна пожежно-рятувальна частина. Загалом на території тергромади розміщено 7 об'єктів техногенної небезпеки: 6 - пожежовибухонебезпечних та 1 об'єкт хімічної небезпеки

СИЛИ РЕАГУВАННЯ НА НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

ГОСПОДАРСЬКИЙ РОЗВИТОК У МИРНИЙ ЧАС

Тягинська територіальна громада

Коротка характеристика промислового розвитку територіальних громад	В межах територіальної громади функціонує одне промислове підприємство - сільськогосподарська агрофірма "Прогрес". Здійснюється виробництво продукції харчової промисловості
Коротка характеристика енергетичного комплексу територіальних громад	В межах територіальної громади розміщена одна сонячна електростанція (СЕС Астерія) загальною потужністю 6,4 МВт
Коротка характеристика агропромислового комплексу	В межах територіальної громади зареєстровано 71 підприємство агропромислового комплексу, із яких 14 - аграрних підприємств, 57 фермерських господарств
Переважаюча спеціалізація в рослинництві	Соняшник, рапс озимий, пшениця озима, ячмінь ярий, горох
Переважаюча спеціалізація в тваринництві	Птахівництво
Коротка характеристика інвестиційно-привабливих територій	В межах територіальної громади знаходиться 1 інвестиційно-приваблива територія типу для створення інвестиційного проекту

Тягинська територіальна громада

ПРОМИСЛОВІСТЬ

Тягинська територіальна громада

АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС

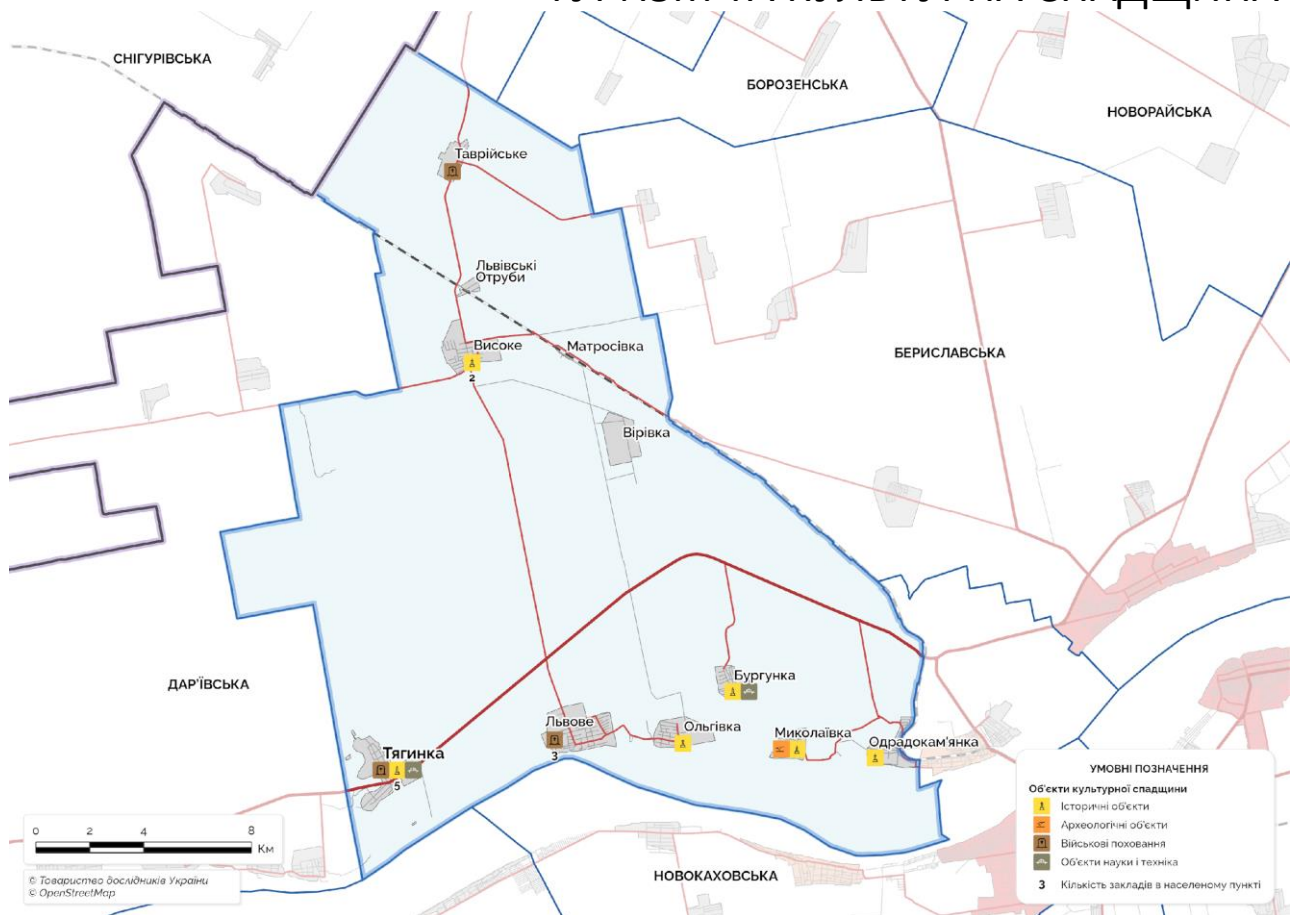
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА І ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МИРНОГО ЧАСУ

Тягинська територіальна громада

Загальна к-сть об'єктів культурної спадщини	21
Коротка характеристика культурної спадщини в територіальній громаді	В межах територіальної громади знаходяться кемпінг «Козак», ЦМК спортивна база «Олімп». В межах Тягинської тергромади знаходиться 5 військових поховань, а саме: Братська могила воїнів Червоної армії (с. Львове), Братська могила воїнів Червоної армії (с. Таврійське), Братська могила воїнів Червоної армії (с. Тягинка), Братська могила жертв нацизму (с. Львове). У тергромаді знаходиться 10 історичних об'єктів, серед яких: Пам'ятний знак на честь 500-річчя першої згадки про козацтво (с. Тягинка), Пам'ятник Богдану Хмельницькому (с. Тягинка), Пам'ятник "Кам'яна баба" (с. Тягинка), Пам'ятник жертвам Голодомору 1932-1933 рр. (с. Тягинка). Фортеця «Тягин» є атрактивним об'єктом туризму в тергромаді, що робить її потенційно привабливою для розвитку туризму. Тягинська тергромада має великий туристичний потенціал
Туристичні маршрути, що пролягають територією тергромади	В межах територіальної громади проходить 1 туристичний маршрут "Казикерменський шлях" (Тягинка, Бургунка, Одрадокам`янка)

ТУРИЗМ ТА КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

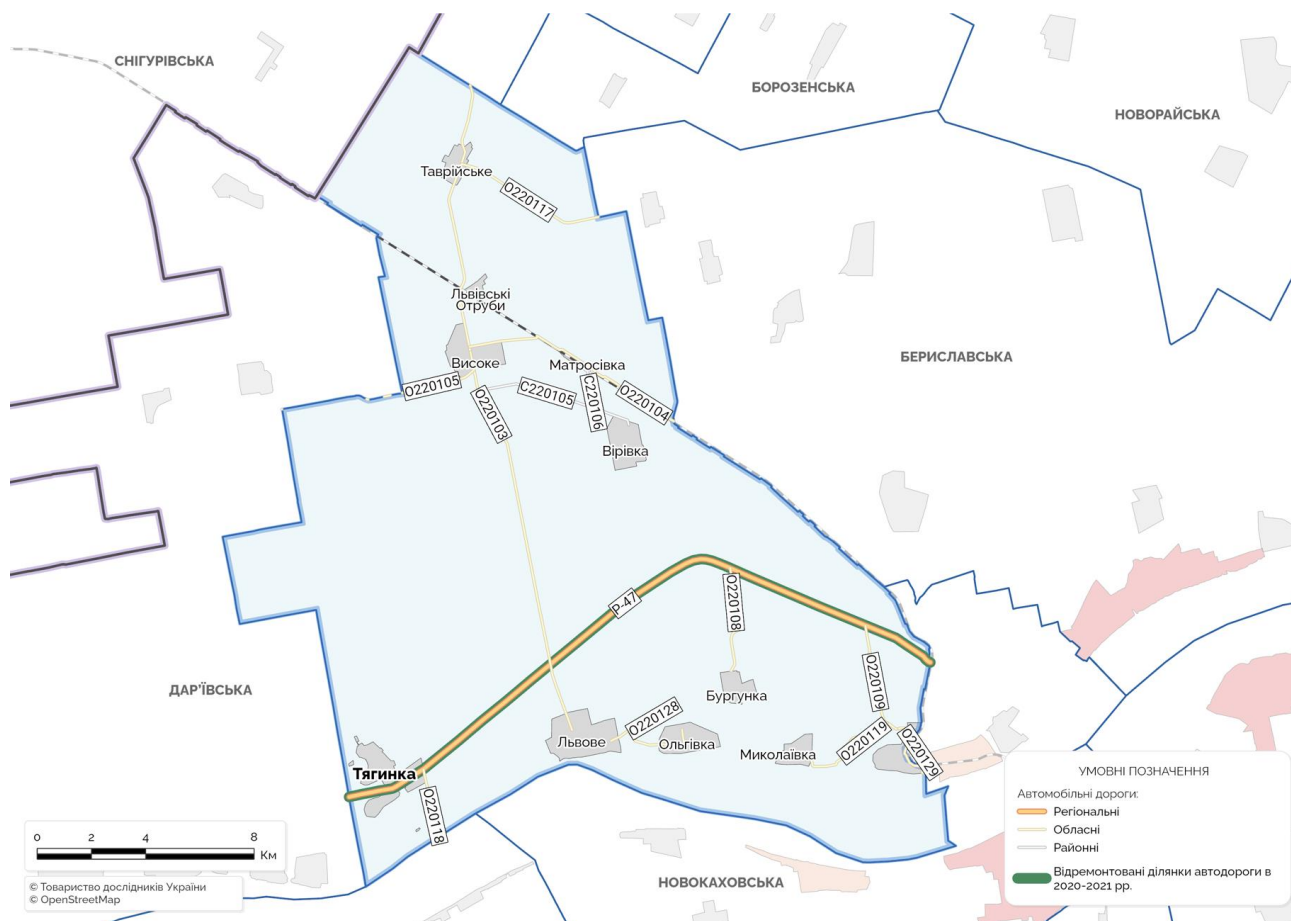
ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА: 2021 РІК

Тягинська територіальна громада

Коротка характеристика мережі автомобільних доріг	Загальна протяжність автомобільних доріг державного та місцевого значення в територіальній громаді становить близько 141 км, таким чином щільність автомобільних доріг в тергромаді становить 0,332 км/кв. км (середній показник по області). Найбільшу протяжність в межах тергромади мають дороги обласного (65,7%) та регіонального значення (26,1%). Протягом 2020-2021 рр. в тергромаді відремонтовано 61,48 км доріг державного та місцевого значення, що становить 43,6% від їх загальної протяжності в тергромаді
Коротка характеристика доступності автобусних пасажирських перевезень тергромад	8 із 11 (73%) населених пунктів тергромади мають регулярне автобусне сполучення (в тому числі центр тергромади), що становить 97 % населення тергромади. Територією тергромади проходить 39 внутрішньообласних автобусні маршрути, 39 транзитних з Херсону. Також територією тергромади проходить 12 міжобласних транзитних маршрутів

Тягинська територіальна громада ТРАНСПОРТНА МЕРЕЖА

МІСТОБУДІВНЕ ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ: 2021 РІК

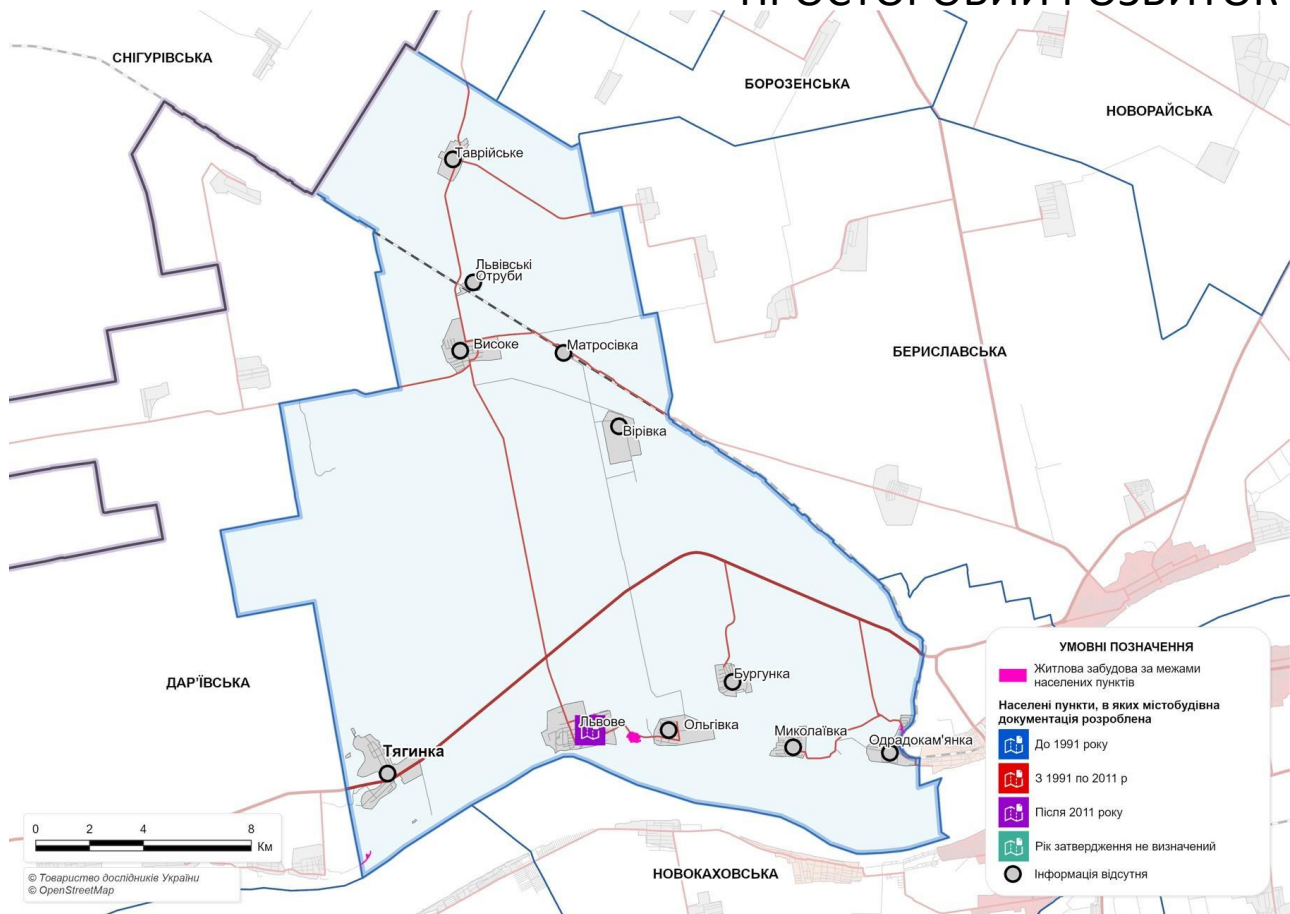

Тягинська територіальна громада

Поточний стан затвердження містобудівної документації (МБД) у тергромадах	До складу Тягинської сільської громади входить 11 населених пунктів. 1 н. п. має генеральний план, затверджений після 2011 р. Матеріали генеральних планів відсутні у публічному доступі
Оцінка затвердженої МБД в тергромадах	Відсутня
Коротка характеристика житлового фонду	Загальна розрахункова площа житлових приміщень в тергромаді становить 259,5 тис. кв.м., загальна забезпеченість житлом в тергромаді становить 26,5 кв.м/особу. Розрахункова кількість квартир/житлових садиб становить 4645 одиниць, забезпеченість квартир/житлових садиб на 1 особу в тергромаді становить 0,47. Загалом, тергромада має середній рівень забезпеченості житлом населення
Коротка характеристика містобудівного освоєння	Розселенська мережа територіальної громади складається із 11 сіл, в яких проживає 9788 тис. осіб. Загальна площа забудованих територій в межах тергромади - 12,36 кв.км, площа населених пунктів - 13,583 кв.км. Площа житлової забудови поза межами населених пунктів - 0,241 кв.км, що становить 1,77% від загальної площі населених пунктів тергромади. Загалом тергромада має середній рівень містобудівного освоєння території, а потенціал містобудівного освоєння території тергромади можна охарактеризувати як низький рівень збільшення

Тягинська територіальна громада

ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК

НАСЛІДКИ ВІЙНИ І ПОВОЄННА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ

Тягинська територіальна громада

Період тимчасової окупації військами РФ	Тягинська селищна територіальна громада знаходилася під окупацією з 27 лютого по 11 листопада 2022 року. Після деокупації і до сьогодні майже вся територія Тягинської селищної територіальної громади залишається територією активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси (с. Тягинка, с. Бургунка, с. Львове, с. Одрадокам'янка, с. Миколаївка, с. Ольгівка), а інші 5 сільських населених пунктів віднесено до територій можливих бойових дій
Наслідки військового вторгнення РФ	Військова агресія росії проти України в межах Херсонської області і, зокрема, Тягинської селищної територіальної громади, викликала масштабні руйнування житла та інфраструктури, принесла людські жертви та соціальні втрати. Війна призвела до масових переміщень і скорочення населення, спотворення вікової структури населення, часткового збезлюднення населених пунктів. Масштаби пошкоджень від війни в межах Тягинської громади надзвичайно великі, оскільки через територію громади тривалий час проходила і проходить зараз лінія фронту, на території громади розташовано важливі транспортні вузли і інфраструктурні об'єкти. Якщо говорити про пошкодження та прямі втрати за період від початку широкомасштабного вторгнення по вересень 2023 року було зафіксовано 243 пошкоджених об'єкти, що складало близько 2% від загальної кількості зареєстрованих пошкоджень на деокупованих територіях в цей період. У 9 з 11 населених пунктах було зафіксовано пошкодження 219 приватних житлових будинків, 1 багатоквартирного будинка та 23 об'єкти комунальної, соціальної, транспортної і виробничої інфраструктури. В числі таких об'єктів заклади охорони здоров'я, заклади дошкільної і загальної середньої освіти, будинки культури і бібліотеки, адміністративні приміщення органів місцевого самоврядування (Львове, Одрадокам'янка, Ольгівка), адміністративні будівлі (Тягинка, Бургунка, Високе), залізничний вокзал (с. Матросівка) тощо. Проте ситуація протягом 2024 року суттєво погіршувалася, що позначилося на всіх процесах розвитку територіальної громади. Загалом 49,8% пошкоджень відбулися внаслідок влучання боєприпасів, 2,9% - внаслідок влучання ракет, 47,3% - внаслідок інших дій російських військ. Дві третини (68,7%) пошкоджених об'єктів знаходиться у Тягинці. Більше 60% влучань боєприпасів в межах громади зазнав саме цей населений пункт як адміністративний центр громади. Ще 2 населені пункти (Львове, Одрадокам'янка) сумарно концентрують близько 25% пошкоджених об'єктів. Тягинка зазнала найбільше уражень не тільки приватних житлових будинків, але і інфраструктури, особливо – соціальної. У Тягинці пошкоджено чи повністю зруйновано 3 об'єкти сфери охорони здоров'я, заклад дошкільної освіти, 1 заклад загальної середньої освіти, будинок культури, археологічний об'єкт (пам'ятка місцевого значення) - курган, приміщення сільськогосподарського підприємства САФ "Прогрес", відділення Нової пошти, 10 закладів торгівлі і кафе «Колос». У Тягинці також дуже висока концентрація пошкоджень - 32 об'єкти на 100 осіб

наявного населення станом на 01.09.23 р. Необхідно відзначити, що в тих населених пунктах (Високе, Вирівка, Миколаївка, Ольгівка), де пошкоджено незначну кількість об'єктів (1-3), це саме об'єкти соціальної інфраструктури – школи, будинки культури і заклади охорони здоров'я. Загалом майже 95% пошкоджених об'єктів сконцентровано у 3 населених пунктах громади – Тягинка, Львове, Одрадокам'янка. В цих населених пунктах також спостерігаються і найбільші негативні демографічні наслідки.

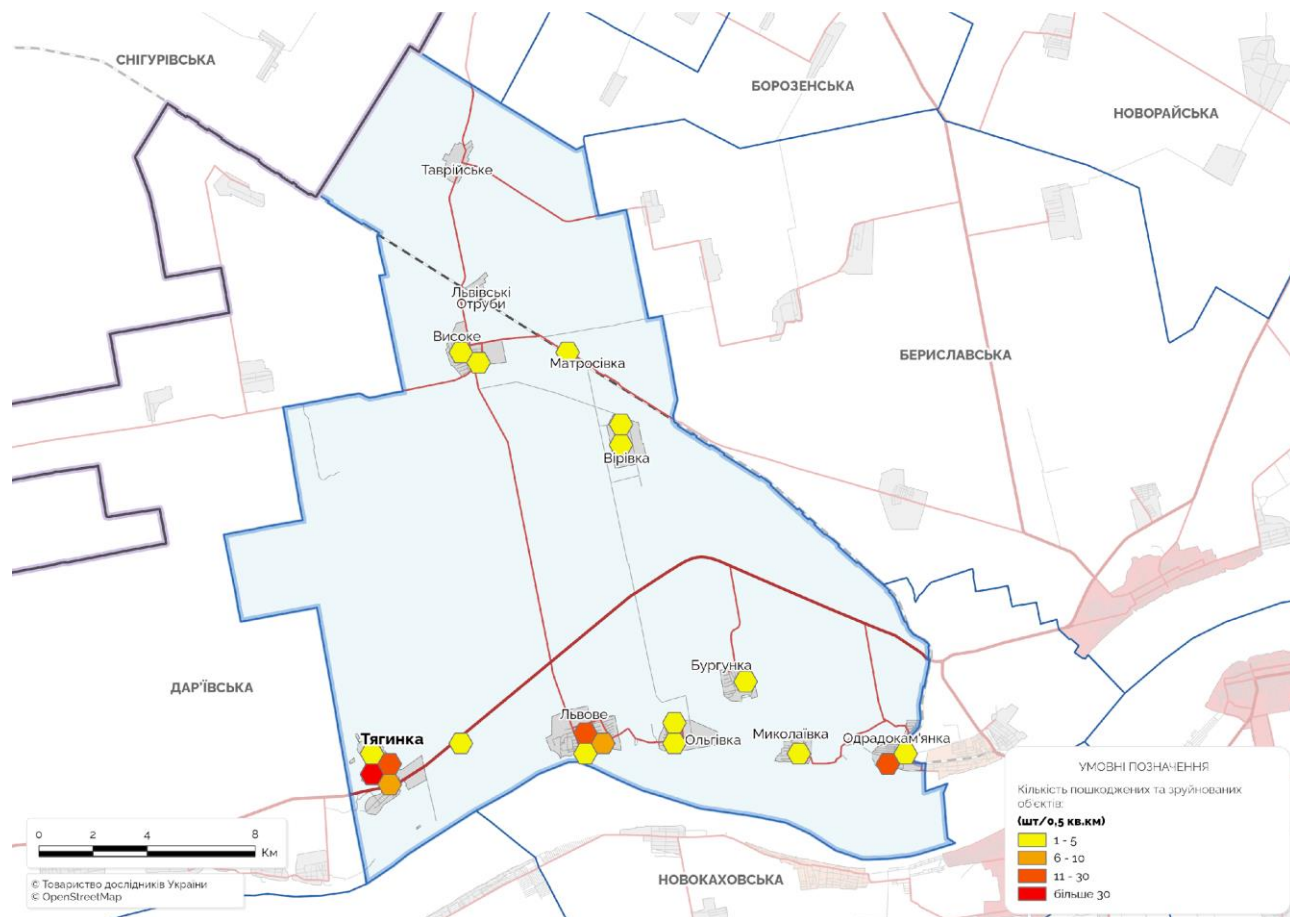
Демографічні втрати від воєнних дій в тергромаді надзвичайні і є найбільшими серед усіх деокупованих громад. За рівнем демографічних втрат тергромада має ситуацію, схожу лише з Бериславською міською територіальною громадою. Населення станом на вересень 2023 року загалом скоротилося майже на 75%, а станом на 01.01.2025 р. скорочення населення в громаді становило вже 91,5% від довоєнної кількості – в громаді загалом проживає 850 осіб замість довоєнних майже 10 000 жителів. Лише с. Високе, що відносно віддалене від лінії фронту, станом на 01.04.2023 р. мало більше 70% від довоєнної чисельності населення. Середня людність населених пунктів в громаді порівняно з довоєнною зменшилася майже в 4 рази – з 873 до 233 осіб у середньому на 1 населений пункт у 2023 році і скорочується надалі - на початок 2025 року цей показник становить менше 100 осіб в середньому по тергромаді. Станом на 01.01.2025 р. лише села Високе і Вирівка мають відповідно 505 і 179 жителів, ще 7 населених пунктів мають чисельність населення від 4 до 46 осіб, 2 села (Миколаївка та Ольгівка) – повністю обезлюдніли.

Деформація вікової структури також суттєва – в середньому по громаді на початку 2025 року частка дітей та підлітків становить близько 8%, працездатного населення – 54%, людей старше працездатного віку – 38%. На жаль, тергромада в цілому, на відміну від більшості деокупованих громад, демонструє тенденції до подальшого скорочення населення, зокрема, тільки за період з квітні по вересень 2023 року частка наявного населення скоротилася з 28,5 до 26,7% (відносно довоєнної кількості), а до січня 2025 року – до 8,5%. Внаслідок активних бойових дій населення продовжує виїжджати з більшості населених пунктів громади, тенденція до повернення спостерігається лише в с. Високе, с. Матросівка, с. Львівські Отруби. Все це є ознаками не просто прямих втрат людського капіталу, але і становить загрозу в першу чергу для повоєнної відбудови і відновлення.

Проте найбільшим викликом для повоєнної відбудови і відновлення є спотворена вікова структура населення. Загалом в громаді станом на початок січня 2025 року діти та підлітки складали 8,4%, особи працездатного віку – 54%, а люди старше працездатного віку – 37,6%. У 5 з 9 населених пунктах, де наявні постійні жителі, діти до 15 років відсутні взагалі. Варто також зазначити, що наявність чи відсутність пошкоджень внаслідок бойових дій суттєво не впливають на динаміку повернення/не повернення людей і загальні демографічні втрати. Населені пункти тергромади, які не зазнали руйнувань внаслідок влучання боєприпасів, ракет чи інших дій російських військ (Таврійське), іноді демонструють одні з найгірших демографічних показників порівняно із більше постраждалими населеними пунктами. Так, зокрема, с. Таврійське має лише 9,4% наявного обсягу населення довоєнного населення. Проте у с. Львівські Отруби демографічна ситуація дещо покращується - на 01.01.2023 залишалося лише 10 осіб, на 01.01.2025 року вже налічується 30 осіб.

Тягинська територіальна громада

РУЙНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ЦИВІЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: 2022-2023 рр.

Повоєнне відновлення

Після деокупації громади було розпочато відновлення критичної інфраструктури - електромережі, дороги, залізничне сполучення, газопостачання, водозабезпечення, мобільний та інтернет-зв'язок. Протягом 2024 року була проведена велика робота із розробки проекту Плану відновлення Громадською радою відновлення (створена як дорадчо-консультативний орган при сільській військовій адміністрації), разом з експертами Причорноморського центру політичних та соціальних досліджень. Були затверджені громадські пріоритети, на основі яких були розроблені стратегічні та оперативні цілі, написані Цільові програми та переліки завдань і заходів з істотними вимогами.

Основними пріоритетами відновлення Тягинської тергромади визначено:

- 1) Розвиток громадянського суспільства: комунікація, співпраця влади і громади.
- 2) Громадська безпека: передбачено сприяння розмінуванню території через заклики до міжнародних структур і через залучення допомоги для українських організацій, відповідальних за розмінування; влаштування системи голосового сповіщення на автономному живленні і з інформуванням про місцеві загрози та їх локації, зокрема про присутність в повітряному просторі ворожих дронів, пуски авіабомб, РСЗВ, артилерії та мінометів; також передбачено облаштування укриттів, навчання жителів виявленню і безпечному поводженню з вибухонебезпечними предметами, домедичній допомозі постраждалим від мінно-вибухових травм, а також щоквартальне визначення поточного безпекового сценарію для громади.
- 3) Інфраструктура: відновлення і реконструкція урбаністичного середовища, відновлення і нове будівництво доріг для оптимізації і закільцювання дорожньої мережі, запровадження маршруту громадського транспорту і заохочення транзитних маршрутів, відновлення мереж електро-, водо- і газопостачання з ініціюванням перекладання останніх там, де газ раніше подавався з лівого берега знищеною греблею Каховської ГЕС, і з дотриманням вимог безпеки (підземне прокладання), енергозбереження та охорони довкілля (автономне живлення відновлювальними джерелами, пластикові труби); впровадження нових видів платних комунальних послуг: технічного (поливного) водопостачання, водовідведення з водоочищенням, і комплексної роботи з твердими побутовими відходами (компостування самими домогосподарствами органіки, сортування решти на контейнерних майданчиках на будівельне сміття, пластик, інші відходи, централізоване вивезення, досортування, переробка і обробка, продаж вторинної сировини, використання отриманих будматеріалів тощо.
- 4) Економіка і бізнес: сприяння відновленню традиційних галузей через допомогу в складанні дефектних актів, кошторисів, узагальнення збитків і заявок; сприяння і допомога в створенні і отриманні початкового капіталу переробно-збутовими

кооперативами для малого сільськогосподарського бізнесу та крафту; сприяння новим видам економічної діяльності - заохочення бізнесу за територіями та галузями пріоритетного розвитку (виноградарство і виноробство, тваринництво, садівництво, овочівництво на закритих ґрунтах, переробка сільгосппродукції, туризм, розваги і рекреація), а також фінансове заохочення за допомогою розроблених експертами проєкту ноу-хау, створення індустріального парку при єдиній в громаді залізничній станції, що дозволить зокрема, відновити вивезення сільгосппродукції і завезення великотоннажних вантажів.

5) Соціальний розвиток: найоб'ємніша частина проєкту, містить заходи з оптимізації в галузях освіти, медицини, культури, туризму, спорту, соціального захисту, із подальшим відновленням чи новим будівництвом згідно з планами оптимізації, залучення через інструменти заохочення необхідних фахівців, концепції в галузі культури та рекреаційної інфраструктури, з використанням унікальних особливостей громади - розкопаних руїн фортеці Тягинь; захист довкілля - окрім дотичних енергозбереження, поводження зі сміттям та водоочищення з інших пріоритетів, це масове і різноманітне озеленення: утворення лісового господарства, ремонт полезахисних лісосмуг і протиерозійних насаджень, висадка лісів, парків і лісопарків з крапельним зрошенням від технічного водопостачання, залучення громадян до робіт через волонтерство і оплачувані громадські роботи.

Навчальне видання

Тягинська територіальна громада та виклики воєнного часу.

Атлас умов та ресурсів

За загальною редакцією Павла Остапенка, Дар'ї Мальчикової

Атлас

Підписано до друку 01.04.2025 Формат 60х90/8

Гарнітура Avenir Next.

Ум. друк. арк. 4,65. Тираж 100 прим

Виконавець і виготовлювач

Херсонський державний університет.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ХС №69 від 10 грудня 2010 р.
73000, Україна, м. Херсон, вул. Університетська, 27, тел. (0552) 32-67-65.

ГІС-портал
Херсонської
області

СИМВОЛІКА ТА АТУ 	ІСТОРІЯ 	ГЕОЛОГІЧНА БУДОВА І КОРИСНІ КОПАЛИНИ 	ГЕОМОРФОЛОГІЧНА КАРТА 	КРУТИЗНА СХИЛІВ 	КЛІМАТ 	ЛАНДШАФТИ
ОСВІТА 	ГЕОГРАФІЧНЕ ПОЛОЖЕННЯ 	ГІПСОМЕТРИЧНА КАРТА 	ВЕРТИКАЛЬНЕ РОЗЧЛЕНУВАННЯ РЕЛЬЄФУ 	РОСЛИННІСТЬ 	ГРУНТИ 	ВИКОРИСТАННЯ ТЕРИТОРІЇ (ЗА ТИПАМИ)
МЕДИЦИНА 	СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ 	КУЛЬТУРА 	СПОРТ 	ЦЕНТРИ БЕЗПЕКИ ТА ПОЖЕЖНО- РЯТУВАЛЬНІ ЧАСТИНИ 	НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ 	ОБ'ЄКТИ ПІДВИЩЕНОЇ ТЕХНОГЕННОЇ БЕЗПЕКИ
ЗАЛІЗНИЦЯ 	ЖИТЛОВИЙ ФОНД 	ГЕНЕРАЛЬНІ ПЛАНИ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ 	МІСТОВУДІВНЕ ОСВОЄННЯ ТЕРИТОРІЇ 	МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ 	ЦНАП 	ЗАГАЛЬНІ СУДИ ТА ПРОКУРАТУРА
ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ 	МЕРЕЖА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ 	ТУРИСТИЧНІ МІСЦА ТА МАРШРУТИ 	КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА 	СФЕРА ГОСТИННОСТІ 	НАДАВАНІ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ 	ВИКОНАВЧА ВЛАДА
РІЧКОВА ТА МОРСЬКА ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА 	ПРИРОДНО- ЗАПОВІДНИЙ ФОНД 	СТАЦІОНАРНІ ДЖЕРЕЛА ЗАБРУДНЕННЯ 	ЗАЙНЯТІСТЬ ТА ТРУДОВІ РЕСУРСИ 	ІНВЕСТИЦІЙНО- ПРИВАБЛИВІ ТЕРИТОРІЇ 	ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА 	ПРОМИСЛОВІСТЬ